

PEDAGOG KIM?

Ergasheva Kumushoy Alisher qizi
Qo'qon universiteti talabasi,
Guluzra Komiljonovna
Qo'qon universiteti
Ta'lim kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: Biz shunday bir garoyib davrda yashayabmizki, atrofimizdagi olam juda tez ozgarib bormoqda. Eng yaqqol misol Axborot texnologiyalar. Shuning uchun o'sib kelayotgan avlod bilan ishlaydigan o'qituvchiga kerak bo'ladigan hislatlar va ta'limdagi roli haqida gap boradi.

Kalit so'zlar: Bolalarga hurmat, o'zgarish, o'z xatolarini tan olish, rivojlanish, pedagog.

Hech narsa qilmagan kishigina xato qilmaydi. O'qituvchi esa ozining hatolarini topa olishi, va uning ustida ishlashi kere. Agar jahon sur'ati bir necha avlodlar davomida o'zgarmagan bo'lsa, hozirda u shu qadar tez sur'atlarda rivojlanyaptiki, "Alisa Ko'zgu orti mamlakatida"gi Qora qirolicha aytganidek, o'z joyida qolish uchun "oyoqni qo'lga olib yugurish kerak". O'qituvchi zamonaviy o'quvchilar nima bilan yashayotganini ham tushunishi kerak. Bundan tashqari, o'qituvchi zamonaviy o'quvchilar boshqacha ekanini yodda tutishi lozim. Ular internetda yashashmoqda, ularda katta odam ma'daniyati yo'q. Foyda keltirish va o'z mehnati mahsulidan bahra olish uchun zamonaviy muallim va o'qituvchilar kerakli sifatlarga ega bo'lishi kerak.

Zamonaviy pedagog - bu psixolog, rassom, do'st va maslahatchi xususiyatlarini o'zida mujassam etgan shaxs. O'qituvchi kun davomida ko'p marta qayta tug'ilishi kerak va o'z ishini qanchalik ishonarli qilsa, natija shunchalik aniq bo'ladi. Zamonaviy pedagog - ijodkor, mehnatkash, sog'lom turmush tarzini yo'lga qo'yuvchi, o'z faoliyatida eng so'nggi uslubiy ishlanmalardan foydalanadigan shaxs. Zamonaviy pedagog - o'z Vatanining vatanparvari. Mamlakat bizga eng qimmatli narsa - kelajagini ishonadi. Zamonaviy pedagog bolalar va ularning ota-onalari uchun oila bilan birgalikda ta'limning mas'uliyatli vazifalarini hal qilishda vakolatli bo'lishga chaqiriladi.

Zamonaviy o'qituvchining vazifasi: ijobiy, ijodiy, ochiqko'ngil shaxsni tarbiyalash. Natijalaringizni bashorat qilishingiz va baholashingiz, mustaqillik tashabbusini rivojlantirishingiz kerak. Har bir bolaning individual qobiliyatini ro'yobga chiqarish uchun sharoit yaratish. O'qituvchi kasbi zamonaviy jamiyat hayotidagi eng muhim va ahamiyatli kasblardan biridir. Pedagog esa bola juda yoshligidanoq muloqot qilishni boshlaydigan o'qituvchidir. Butun jamiyatimizning kelajagi esa zamonaviy pedagog kichik yoshlarga nima qo'yishiga bog'liq. Endi esa pedagoglarga kerak boladigan 6 ta asosiy hislatlarni sanab otamiz. Bu hislatlar oqituvchining talim jarayonidagi rolini oshiradi.

1. Bolalarga hurmat. Odatda "O'qituvchi bolalarni yaxshi ko'rishi kerak" deyishadi. Biroq bu fikr juda mavhum va turli talqinlarga sabab bo'lishi mumkin. Axir yaxshi ko'rish tushunchasi juda ko'p qirrali. Hurmat tushunchasi bilan bari oddiy. O'quvchini hurmat qilish - demak, unda oppoq qog'ozni emas, shaxsni ko'rish demakdir.

2. Tolerantlik. Insonlar turlicha. Ba'zida odam o'zgalarga o'xshamaganligi uchun ham g'ashimizni keltiradi: bosh kiyimini boshqa kiyadi, o'zgacha qaraydi. Agar u o'zini tabiiy tutayotgan va axloq-odob qoidalarini buzmayotgan bo'lsa, bunga e'tibor berish kerakmi? Odamning shaxsiy fikrga ega bo'lish huquqi haqida ham shunday deyish mumkin. Gap yagona to'g'ri javob berish mumkin bo'lmagan savollar haqida ekan, kutilmagan va original takliflarni darhol o'chirib tashlash yaramaydi. Ular standart javoblarga qaraganda ko'proq mos keladigan bo'lishi mumkin. Bolalar kattalar kabi "qolipga tushib qolgan fikrlar" bilan

o'ylashmaydi, shuning uchun erkin fikrlashadi. O'quvchining o'zgacha bo'lish huquqini tan oling. Balki siz yangi Eynshteynni kamol toptirayotgandirsiz.

3. O'qituvchi o'zining xizmat ko'rsatayotganini tushinishi nima uchundir bu band ko'plab o'qituvchi va ota-onalarning jahlini chiqaradi. Balki gap obro'dadir. "O'qituvchi" so'zi iftixor bilan jaranglaydi.

4. Haqiqiy narsalar bilan hurmatga ega bo'lishga tayyor turish balandparvoz so'zlar, buyruq ohangi bilan zamonaviy bolada taassurot uyg'ota olmaysiz. Bari "gamburg"cha hisob-kitob bilan bo'lishi kerak: yaxshi o'qituvchi o'z fanini yaxshi biladi, uning foydasini tushuntira oladi va materialni qiziq qilib yetkazadi.

5. Qo'rqitish – befoyda. Hozirgi bolalar avvalgi odamlar qo'rqan narsalardan hadiksirashmaydi. O'z-o'zini tanqid qilish. Agar o'qituvchi o'z faoliyatini tahlil qilib, uni qanday rivojlantirish haqida o'ylasa, u ko'p narsaga erishadi. Hamma ham adashishi mumkin. Katta amaki va xolalar ham bundan mustasno emas. Bolalar buni qancha tez anglasa, shuncha yaxshi.

6. O'z-o'ziga shama qilish. Jiddiy bo'lmaslik va o'zini hazil qilish qobiliyati – zo'riqishlarga qarshi turishning tarkibiy qismi. Jamiyatdagi hayot uchun ham a'lo xislat. O'z-o'zini hazil qilish murakkab vaziyatni yumshatib, chalg'ish va qiyin masalalarni hal etishga yordam beradi.

Albatta, xislatlarning bariga ega bo'lish ham oson emas. Ko'p hollarda maktabda o'qituvchilarni tanlab olish imkoniyati mavjud emas. Biroq shunga qaramay, idealga qarab intilish zarur. Pedagog ayrim vaziyatlarda o'zini o'quvchining o'rniga qo'yib qo'yish kerak. Shundagina uning talimdagi ro'li oshadi. Ayniqsa biz sanab o'tgan 6 hislatlarga ega bo'lsa pedagogning ro'li ta'lim jarayonida beqiyos bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. "Pedagogika" J.Xasanboyev.
2. "Pedagogika" O'.Yo'ldoshev.
3. "Pedagogik mahorat" A.Xoliqov.